

Lästid 4 x 5 minuter

Himlen tur och retur

4 kåserier av
Hugh

(Henry Sidén)

Himlen tur och retur

Sonen i familjen hade kommit upp i den åldern då de livsavgörande frågorna började göra sig påminda. Speciellt fängslad hade han blivit av det eventuella liv som kunde tänkas komma efter den nuvarande tillvaron. Med en femårings hela allvar hade han börjat fatta att jordelivet inte är något oändligt och evigt utan att det måste ta slut någon gång. Slutligen hade han kommit till den punkt i tankeresonemanget då omvärlden måste få del av hans filosofiska betraktelser:

— Mamma när du dör, skall jag också dö! summerade han slutligen sina tankar i en för modern tämligen överraskande form.

— Jasså, varför det?

— Det förstår du väl, då får vi sticka iväg upp till himlen på samma gång och ha kul tillsammans!

— Och hur skall vi göra med pappa då, skall han bli ensam kvar här?

Sonen funderade, vägde den ena utvägen mot den andra, men strålade upp när han slutligen kommit till en vad han ansåg acceptabel lösning.

— Det är klart att vi får slå ihjäl'n, så att han kommer med samtidigt.

Modern, som antagligen tyckte att resonemanget började ta alltför makabra former, försökte leda

funderingarna över på mindre blodiga detaljer och kastade in en fråga:

– Men hur tror du att man kommer upp till himlen?

– Ssss, de vet du vel att man får vingar ... Nä, förresten de e klart att det kommer en ängel eller ett par och hämtar upp'n. Eller också kommerom med ett skapligt flygplan, en DC-sexa förstås, och så bär det iväg sår'e visslar om'et. Och när man kommer opp i himlen så står'e en ängel som sätter på'en vingar så man kan flyga omkring liksom dom andra änglarna!

– Det är nog högst troligt, sade den goda modern, men hur tror du att de får fast vingarna, växer de kanske ut av sig självt?

– Ja, nog vore de bäst om vingarna växte ut av sig själv, sa sonen och såg fundersam ut. Men kanske det är en ängel som sitter och sätter fast vingar på folk som kommer upp. Tror du att det gör ont att sätta fast vingarna, mamma? För om det gör det vill jag inte komma upp till himlen!

– Njaa, inte tror jag att det gör så värst ont, sa mamman, möjligen får man en spruta som hos tanddoktorn och då känns det inte alls.

– Jag vill inte ha nån spruta, skrek sonen med gråten i halsen, är det så att vingarna inte växer ut av sig självt, så vill jag inte ha några vingar alls!

– Du ska se att den saken nog ordnar sig när du väl kommer dit upp, tröstade modern. Hur tror du att det ser ut där uppe?

– De e klart att det e en massa kul i himlen, föstårru. De finns en massa glasskiosker där de bara e att hämta glass när man vill, åsså finns de kola å klubber och massor av annat godis. Åsså finns det en rutschbana, summerade sonen bestämt.

– En rutschbana, varför det?

– Jo, de fösståru vel att de måste finnas. De är en rutschbana som e tusen miljoner gånger större än alla rutschbanor på jorden. Den går ända från himlen och ner till näcken.

– Såå, och vem åker på den?

– Jo, då man e riktigt snäll där uppe i himlen då får man sätta sig i rutschbanan å den är hundra gånger större än den största rutschbana som finns å så får man åka ner till näcken.

– Men det kan väl inte vara så roligt.

– Ssss, förståru inte att när man åkt ner till näcken med en väldigt väldig fart, så kommer en ängel och hämtar upp en. De e ju det som e kuligaste i himlen!

– Kanske det, sa modern och lät riktigt övertygad även om hon troligen tidigare haft en något avvikande uppfattning om de paradisiska fröjderna.

Fallen idol

I varje mans liv finns en epok av gränslös Tarzandyrkan. Den brukar sätta in i femårsåldern för att vara lyckligen överstånden i folkskolans sista klass. Någon gång sträcker den sig ända upp mot myndighetsdagen och i några få fall övervinner aldrig sviterna av den första kontakten med denne urskogens romantiske riddare. Det är dessa fall som motiverar bioreklamens slogan "en äventyrsfilm för pojkar från sju till sjutti".

Femåringen hade nyligen gjort sitt inträde i denna gyllene epok och obevekligt som det ohejdbara ödet hade Tarzan slagit Hopalong Cassidy, Stålmannen, Knockout Charlie och andra storheter ur brädet och till och med naggat föräldraauktoriteten, i den mån den existerade, i kanten. Hans liv hade fått en ny inriktning, han levde och handlade, sov och åt bara för ett: för Tarzan. Han svingade sig i vardagsrummets vilda djungel så att gardinerna snodde ihop sig som lianer och avfytrade sina pilar så att lösöret gick ner i värde för var dag.

Men. Intet är så bittert som att första gången upptäcka att ens idol ej är ofelbar, att han kan göra någonting som inte ens den mest oreserverade beundran kan förlåta. Så.hände ock här. Femåringen kom efter söndagsmatiné hemrusande med alla tecken

på att ha varit utsatt för grovt psykiskt våld.

– Han bröt sönder pilbågen å pilarna! skrek han redan i trappan och visade upp en blick tillhörande en människa vilkens liv slagits i spillror.

– Vem gjorde vad med vems båge, frågade den halva av föräldrarna som först återvann fattningen och som med ett raskt grepp placerade en slickepinne i den av gråt förvridna munnen för skriks förekommande.

Femåringen lättade på den söta munkaveln och lämnade en redogörelse i stackatotempo:

– Tarzanpojken stack iväg från Tarzan i junglen. Asså träffa han nära cowbojsare som red på kanelen å leta etter mazonerna. Asså frågte cowbojsarna om Tarzanpojken visste var mazonerna bodde å de visste Tarzanpojken, men de sa han inte. För de fick han inte, för de hadde Tarzan sagt. Men cowbojsarna lovte Tarzanpojken en massa godis om han talte om var mazonerna bodde, å då visa han vägen dit dom bodde i junglen. Å just som dom va där så kom Tarzan å svinga sej i ilanerna så de pep om'et å knocka vareviga cowbojsare så de susa å small. Å mazonerna gav Tarzanpojken gift för att han skulle dö, för han hadde visa vägen dit dom bodde. Men just som ban skulle dricka så kom Tarzan å tog pojken å svinga iväg i ilanerna å rädda'n. Å mazonerna kasta cowbojsarna i

ån så karafferna skulle bita ihjäl dom ...

– Men inte vistas väl giraffer i floderna och inte bits dom väl, invände modern mest för att sonen skulle få en andhämtningspaus.

– Jo tänk, för de gör'om, sa sonen bestämt och gav klubban ett par hastiga slick. Förresten så vare inga karaffer utan krosediler å dom bet cowbojsarna så dom skrek, å kul vare! Å Tarzan for iväg i träna me Tarzan-pojken för att inte jellona å illifanterna skulle bitarom å då dom kom hem så stängde han in pojken. Å så bröt han sönder Tartanpojken båge å pilar ...

Det sista kom jämsides med en snyftning vilken likt ett sorgset vått utropstecken avslutade redogörelsen.

– Du ska se att pojken får nya pilar och en ny båge, tröstade ena föräldrar sin son. Tarzan är säkert snäll!

– Nää, för de ä han inte, för de vet jag, skrek sonen. Han bröt sönder bågen, å ja vill aldrig, aldrig mera se Tarzan på bio, å då ja blir stor ska jag fara ti Afrika å ge'n en haksmäll, bestämde sig sonen, för vilken icke gives ett mänsklighetens större brott än sönderbrytande av pilbågar.

Så lätt är det att göra sig impopulär. Tänk på det alla ni som är idoler!

Flugigt

– Varifrån kommer flugerna?

Den lille mannen såg ovanligt fundersam ut, men det var ett intet i grubbleriväg mot vad fadern presterade. Tjaa, varifrån kommer egentligen flugorna.

– Säj, sa han slutligen sedan han konstaterat vad han alltid vetat, att hans kännedom om flugor är sorgligt begränsad, säj varifrån kommer flugorna?

Frågan gick till en händelsevis till hands varande vän som borde veta ett och annat om flugor.

– Intet är mig kärare än att besvara denna fråga, föreläste vännen och inventerade frenetiskt minnet för att hitta någon liten flug ... någon liten rest flugkunnande. Jo, flugor är den gemensamma benämningen på talrika till ordningen Diptera hörande insekter, vilkas larver vanligen leva i ruttnande och multnande ämnen, några leva parasitiskt i andra djur. De mest bekanta arterna äro vanliga fönsterflugan, ostflugan, vars larv lever i gammal ost, häststygnet, vars larv lever i hästens mage, samt de egentliga parasitflugorna, vars larver leva parasitiskt i andra insekter.

– Ta och säj om allt det där och säjert till grabben, parerade den konsternerade fadern.

Vännen gjorde så.

– Kommerom från kusar, sa grabben med outsäglich förvåning, kommer flugerna från kusar å från ost?

Tvivlet var äkta, men finkänsligt uttalat.

– Jag hör ni talar om ost, sa den kringflygande modern. Kan ni tänka er, svecian har gått upp igen. Snart kan en vanlig människa inte äta ost längre.

– Vi ska inte ha nån ost i det här huset mer dekreterade fadern och såg med avsmak mot skafferihållet till. Det är slut med ostätande från och med idag. Min son och jag har nyligen gjorts underkunniga om varifrån kommer. Osten lär spela en avgörande roll i deras kärleksliv.

– Apro på kärleksliv, sa modern som inte lyssnat apro på det så hörde jag just att Petterkvists ska skiljas. Det lär ligga så till att Petterkvist hittade en fluga i soppan häromkvällen och kastade sopptallriken i ansiktet på frun. Hon får säkert en bra skilsmässa med bra underhåll, utsatt som hon vart både för psykiskt och fysiskt lidande.

– Det var väl närmast flugan som blev utsatt för lidande i det här fallet, replikerade fadern.

– E flugor gifta, vaknade sonen till liv av en äktenskapliga idyllen.

– Njaa, gifta är väl lite för mycke sagt. Det att dom umgås lite med varann och att dom får en oherrans

massa ungar.

– Hur ser en flugunge ut, undrade sonen.

– En flugunge är egentligen ett ägg, förstår du, sa fadern och täppte igen den föreläsande vännens mun med Svensk Svampkarta. Flugorna lägger ägg som en höna och en fluga kan lägga en massa ägg.

– Kacklarom för varenda ägg, sa sonen. Tänk va lattjo flugungar ska ha. Lattja omkring i ett äggskal. Trorurum spela boll me varann?

– Nä, det tror jag inte, sa fadern.

– Och Petterkvist lär ha sagt till frun att “äre så att du utfodrar mej med flugor är det lika bra att du åker hem till maran din till morsa”, bidrog modern till flugutredningen. Å frun sa att “måste du bli brutal för en stackars flugas skull är det bäst att vi skiljs. En sån bagatell är väl inget å bråka om. Det stod ju i vigselformuläret att vi skulle dela ljuvt och lett.”

– Kan inte erinra mej att det stod något om att dela på flugorna, tänkte fadern efter.

– Varifrån kommer flugerna? repeterade sonen.

– Från Petterkvists sopptallrik, min son, sa fadern. Gå ut och lek nu, din mor och jag skall läsa vigselformuläret. Det lär stå nåt om flugor i det.

Marsch utan mål

Den flimrande kornsnön låg som en matta av krossade diamanter över Hjälmarens gränslöst gnistrande skarfält och en oändligt slösaktig vintersol projicerade våra skuggor som fantastiskt vanställda och löjligt långsmala dansande figurer bakom oss. Från den översnöade och sovande sommarbadstranden, där en bortglömd badring, som för länge sedan utandats sin sista suck, vemodigt minde om långa, lata sommar-söndagars ZD oljigt varma vatten, vandrade vi ut mot det gnistrande ljushavet, rakt mot solen och i behagligt medvetande om att vi inte hade något mål. Långt, långt borta förmådde solen åstadkomma ett dallrande värmedis, som kom öars och stenars svarta muscher i sjöns vitpudrade ansikte att sakta röra sig.

Vår unge kamrat, som är sin gatas fyraårige Mora-Nisse – eller kanske det heter Norsk-Brenden nu, vad vet jag – kajkade omkring som en solblind och sprittande hare på sina korta skidstumpar, vilka är försedda – och det är oerhört viktigt – med riktiga bindningar “och rem där bak”. Än var han långt efter och på väg mot ett intressant vassstrå, vilket överlevt isens gastkramning och omotiverat stack upp ur den jämna kalla ytan, än flängde han iväg långt före med spretande stavar och ostyriga skidor, som inte riktigt

ville lyda de korta benen. Så tröttnade han på stavarnas onödiga påhäng och placerade dem på isen som två undernärda utropstecken, knatade iväg med lediga händer som en lindrigt nykter eller oerhört otränad skrinnare. Vi ändrade kursen några grader med de två undernärda utropstecknen som riktmärke, tog dem med när vi nått dem och fortsatte i den lille bytingens slingrande spår.

Mellan två öar i ett brett sund hade en väldig råk slagit upp för länge sedan. Det var som om Hjälmaran i en sista ansträngning försökt rista isbojans tryck av sin breda rygg. Men kylan hade läkt isens fula sår och nu linjerade två breda, mörka sprickor upp ytan som väldiga ärr. Vid råken stod den lille flinke skidåkaren och väntade oss. Han hade undersökt sprickorna noga och närde kanske en liten förväntning att något skulle hända när vi gick ut på den igenfrusna råken.

– Det brakar väl? frågade han med en lite skräckfylld förhoppningens ton i stämman.

Men det brakade inte, isen bar oss tryggt över sjöns okända djup, och vi fortsatte att gå på dess tak, njutande av den sakta frasande musiken när miljoner snökristaller krossades under pjäxsulorna. Långt där ute hade otaliga, eller i varje fall många, vinterfiskare hackat hål på snöytan, ungefär som nyfikna hackspettar pickar sönder trädstammars barklager.

Här och var satt de som vaksamma fångstmän vid sina hål, luriga söndagsfiskare som försökte överlista ännu lurigare hjälmarabborrar. De var för långt borta för att vi skulle se deras flinka händer rycka i och veva med reven, de liknade bara små prickar mot allt det vita.

Ett tag tänkte vi gå ut till några av dem för att glädja oss åt deras korta och avmätta upplysningar om söndagsfiskarnas mödor och glädjeämnen. Men vår unge Mora-Nisse var mera ansträngd än sin namne efter ett vasalopp och i sin tårfyllda trötthet hade han dränkt all stolthet över de fina skidorna med de riktiga bindningarna. Först när han satt uppflugan högt över isen på ett par villiga axlar och ridande in mot strandens avlägsna vitstammiga björkar glömde han skidmarschens vedermödor för att på mycket unga människors vis låta sig roas av en så enkel sak som våra nu ivrigt framförlöpande skuggors lek, vilken slutade först då vi dök in under strandvegetationen.